

Mamutok Sopron környékén

A mostani cikkemhez több előző írásom is kapcsolódik. Az első a híres ősbálna és ősdelfin leletekkel foglalkozott. (https://www.bonaparte.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=99&Itemid=39). Ugyanígy fontos a következő írás ismerete is, mely egy másik földtörténeti korban mutatja be a város környékét. https://www.bonaparte.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=94&Itemid=39 . Ez utóbbihoz kapcsolódik a következő nyomozás, mely egy környékbeli kavicsbányákból előkerült mamutfog történetét próbálja felderíteni.

A fogat egy régi barátomtól kaptam és rögtön foglalkoztatott a kérdés, hogy hol találtak még a Fertő-tájon máshol hasonló leleteket. Keresésem első találat a Fertőszéplak története a weben, ahol ez olvasható: "A Halom-domb a településtől délre található, mélyét az emberi munka már feltárta. A domb kiváló agyagot kínált, s ez alapozta meg a helybeli téglagyárat. A domb mamut maradványokat rejtett, sajnos ezeket az őszálati maradványokat széjjelhordták." ([fertoszeplak.hu](https://www.fertoszeplak.hu))

Aztán eszembe jutott Andrásy Péter mentorom és barátom egyik munkája is, mely Kitaibel Pál Sopron megyei útjával foglalkozott. 1806-ban Kitaibel írja: "Fertőrákoson a kőfejtőben nemrégén egy megkövesedett elefántfogat találtak, amelyet Sopronban egy kereskedő őriz" Kitaibel Pál útinaplójából soproni út 1806. (Soproni Erdőkért Környezetkultúra Aéapítvány 17.p)

Mégis hogyan kerülhet a Fertő-tájra mamutfog? A környékbeli kavicsbányákról tudjuk, hogy az ősz Duna hordalékát használják, hiszen a Földtörténet során volt olyan időszak, amikor a folyó a Sopron - Ebenfuti kapun ért a mai Kárpát-medencébe, Soprontól déli irányba futott. A vízűgy által készített weblapon az olvasható: "Magának a Fertő tónak a keletkezésére nézve megoszlanak a vélemények. Hassinger felhagyott ősi Duna-ágnak véli. Ő és Swarowsky fiatal képződménynek tartják a tavat és korát a Wulka patak deltájának méreteiből legalább 1800, legfeljebb 9000 évre becsülik. A diluviumból származó mamut és barlangi medve leletek viszont arra mutatnak, hogy mai kialakulását a tó a késő diluviumban érte el." (www.ferto-neusiedlersee.hu)

Szóval ezek a bányák az ősz Duna egykori hordalékára épültek. A hatalmas kotrógépek a nagy mennyiségben kitermelt kavics mellett felszínre hoznak csontleleteket is. Ezek a csontok azoktól a hajdan, az ősz Duna vízgyűjtő területén élt állatoktól származnak, melyek a 10000 éve véget ért utolsó eljegesedés megafaunáját alkották. A megafaunát nagy testű emlősök alkották, közöttük egyaránt előfordulnak növény, mindenevő, és ragadozó állatok. A sóderbányászás során elsősorban nagy testű, tíz kilónál nagyobb, de leginkább a több száz kilós egykor élt emlősök csontjai gyűjthetők, írja Horváth Zsolt dolgozatában 2012-ben.

Így kerülnek elő a Duna egykori hordalékából ma is mamutfogak, melyek közül ma egy az én gyűjteményemet gazdagítja.

Taschner Tamás 2017.

Sopron másképp - idegenvezetés és élménytúrák Sopronban és a Fertő-tájon